

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 176

Leto VI

Celje, dne 19. julija 1935

Štev. 14

Pa še o rdečem pajku

Pravijo, da je letos pravo leto raznovrstne golazni in da se razni škodljivci vsake vrste pojavljajo v izrednem obsegu na naših kulturnih rastlinah. Ponekod jadicujejo, koliko jim je samo krtica napravila škode, drugod zopet tarnajo, da hočejo bramorji vse uničiti, skoro vsepovsod pa se pritožujejo, da razne gosenice, bolhači, stenice, listne uši itd. povzročajo letos obilo škode.

Prav kakor na drugem rastlinstvu se letos tudi na hmelju pojavljajo razni škodljivci bolj kakor navadno. V poedinah nasadih, predvsem v bolj zavetnih in zaprtih legah, so nastopile letos hmeljske uši v taki meri, da so povzročile hmeljarjem resne skrbi in je bilo treba kar hitro uporabiti primerna sredstva, da se nadaljnje širjenje prepreči in reši nasade. Semtertje so se tudi ogabne, kosmate, modročrne in do 5 cm dolge gosenice sicer prav lepega metulja, dnevnega pavlinčka, spravile nad hmelj in jih je bilo treba pridno obirati, da niso povzročile vidnejše škode. Zadnji čas pa se čujejo pritožbe, da se v nekaterih nasadih opaža že tudi rdeči pajek in bo proti njemu treba nekaj ukreniti. Ker pa je to škodljivec, proti kateremu je treba nastopiti brez odlašanja, ker je sicer takoj prepozno, bo prav koristno, če se tudi o njem natančneje pomenimo. Kakor imamo raznovrstne škodljivce, imamo namreč hvala Bogu dandanes zoper večino njih že tudi prav dobra in učinkovita sredstva, s katerimi se jih lahko obranimo, če jih pravočasno in pravilno uporabimo.

Predvsem moramo ugotoviti, da rdeči pajek ni pajek in na hmelju tudi ne rdeč, temveč je to prav majhna, le $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{2}$ mm dolga pršica ali grinja, ki je v mladosti večinoma temnosive barve. Ta pršica se naseli na spodnjo stran listov in se po-

krije s fino belo pajčevino, ki jo ščiti pred vlago, katere ta pršica ne prenese. Pod to pajčevino se prav hitro množi, leže jajčka, iz katerih se izvale belkaste ličinke in hitro razlezejo po listu. Ker ima letno sedem generacij, se tako hitro množi, da potomstvo ene same samice tekom leta znaša na sto- in stolisoče, da, na milijone. Na jesen znese samica odporna zimska jajčka, najraje v razpoke in špranje hmeljev, deloma pa prezimijo zavite v gosto svileno pajčevino na odpadlem listju in hmeljevkah tudi že razvite samice.

Skodo povzroča na hmelju rdeči pajek na ta način, da izsesava liste slično kakor uši. Listi dobijo radi tega najprej rumenkaste lise, ki postajajo vedno večje, dokler ni ves list rdeče-rjav in se docela ne posuši. Ta pojav imenujemo *bakreni palež*. Naseli se ta pršica navadno najprej na spodnje liste (torej vprav obratno od uši, ki se naselijo vedno najraje na najmlajše in najbolj sočne poganjke in liste) in se zato bakreni palež širi vedno od spodaj navzgor po rastlini in pa dalje po nasadu, izredno hitro seveda, kakor se tudi pršica razmnožuje. Najbolj nevaren pa je ta škodljivec, če se spravi nad kobule, ker tedaj v nekaj dneh lahko uniči ves pridelek.

Rdeči pajek napada najraje nasade na peščenih fleh, enostransko zlasti z dušikom gnojene in pa nasade sploh, ki iz enega ali drugega razloga zaostajajo v razvoju. V normalno razvitih nasadih, na krepkih, zdravih in čvrstih rastlinah je le bolj redek gost. Z listov preide pršica tudi na cvet in potem na kobule, ki ostanejo nerazvite, pordečijo in večkrat tudi odpadajo.

Pri nas zadnja leta rdeči pajek sicer ni povzročil nikdar pomembnejše škode, pač pa se

Ste že poravnali naročnino?

često pojavlja v Vojvodini, pa tudi na Češkem in v Nemčiji povzroča hmeljarjem vedno več pregla-vice. Sploh je ta škodljivec izredno nevaren le pri hudi suši in vročini, hladno in deževno vreme pa njegovo širjenje prepreči. Vkljub temu pa moramo paziti in, kakor rečeno, ako se pojavi ta neljubi gost v naših nasadih, ne smemo izgubiti nobenega dne, če se hočemo obvarovati prav občutne škode.

Prisotnost tega vražjega gosta v nasadu opazimo najprej po malih, nepravilno obrobjenih rumenkastih lisah na spodnji strani spodnjih listov. Ako natančneje pogledamo, vidimo na robu teh lis fino pajčevino in pod njo temne, s prostim očesom komaj vidne pikice — rdeče pajke in njegovo zalego. Često je spodnja stran listov videti tudi kakor posuta z sivim prahom — to so ostanki ličink rdečega pajka, ki se večkrat levijo. Okužba se prav hitro širi in iz omenjenih lis se razširi prav kmalu bakreni palež.

Kako pa se obranimo tega škodljivca? Predvsem se moramo zavedati, da zoper rdečega pajka učinkujejo uspešno le žveplena sredstva kakor proti pršicam sploh. Sicer imamo takih sredstev več, toda pri nas je poznano kot najcenejše in najuspešnejše žvepleno-apneno brozga, katero vinogradniki in tudi nekateri sadjarji kušajo sami, nam pa se to komaj izplača in je zato bolje kupiti gotovo. Na 100 l mehke vode vlijemo 3 l kupljene žveplenoapnene brozge in prav učinkovito škropivo zoper to izredno škodljivo pršico je gotovo. Pač pa moramo pri škropljenju paziti, da škropimo z dovolj močnim pritiskom in v izdatnejšem curku, ki zanesljivo prebije pajčevino in uniči škodljivca. S finimi razpršilniki, ki kakor lahna megla pokrijejo liste, kakor je to potrebno pri škropljenju proti peronospori, zoper rdečega pajka malo opravimo. Škropimo vedno le spodnjo stran listov in dokler je pajek le na spodnjih listih, celo ni treba škropiti rastline do vrha. Po 10–14 dneh pa moramo škropljenje ponoviti, da uničimo še medtem izleglo zalego. Škropiti moramo vedno le s sveže pripravljeno in dobro premešano žveplenoapneno brozgo in nikdar pri solčni vročini, temveč le v oblačnih dneh od- nosno zgodaj zjutraj in pozno pod večer, da ne osmodimo listja in cvetja.

Tako je torej z rdečim pajkom. Sicer mu se- danje vreme menda ne bo preveč prijalo, toda če se nam bo le silil v goste, tedaj pa kar hitro in brez odlašanja z žvepleno-apneno brozgo nadenj! Je to izredno nevaren škodljivec, toda k sreči imamo tudi prav uspešno sredstvo proti njemu.

Vprašanja in odgovori

Fr. B. v G.: K bakrenoapneni brozgi primešam rad tudi nekoliko kazeina, 35 g na 100 litrov, da se brozga bolje oprime listov in se tako učinek škropljenja po- daljša. Imam pa težave s tem, ker se kazein nerad topi v vodi. Kako naj postopam, da se kazein bolje raztopi?

Odgovor: V mrzli vodi se kazein res le težko raz- pusti. Zato vzemite nekaj malega prekuhane in prav vroče vode v primerno posodico, najbolje kozarec, vsujete notri potrebno količino kazeina in ga s kako treščico dobro raztepate ter šele potem vlijete vse skupaj k že gotovi brozgi in dobro premešajte. Na ta način se kazein bolje in lažje razpusti.

J. H. v P.: Sicer je moj hmelj zaenkrat prav zdrav in ne morem opaziti na njem nobenega sledu peronospore, vendar pa trdijo nekateri, da bi ga bilo dobro škropiti zaščitno v cvet z bakrenoapneno brozgo. Ali naj torej škropim hmelj v cvet ali ne?

Odgovor: Le v primeru resne in neposredne nevar- nosti peronospore škropimo hmelj tudi v cvet, sicer pa raje ne. Pravilno škropimo bolje pred cvetom in po cvetu, v dobi cvetja pa pustimo hmelj čim bolj na miru, da nemoteno odcvete. Ker pravite, da peronospore ni opaziti in pri tem vremenu tudi dejanske nevarnosti ni, pustite torej hmelj mirno odcveteti in ga škropite raje šele potem v kobule, ako bo nevarnost za barvo. Če pa bo še potrebno škropiti že v cvet, vzemite iz pre- vidnosti raje le $\frac{3}{4}\%$ bakrenoapneno brozgo.

A. V. v Ž.: V mojem nasadu je začelo listje naenkrat rjaveti, pa se bojim, da je to bakreni palež ali pa rdeči pajek, ker peronospora to ni. Kako spoznam to bolezen ali škodljivca in kako obranim svoj nasad?

Odgovor: Bakreni palež povzroča vprav rdeči pa- jek. Ker pa smo prejeli več sličnih vprašanj, odgo- varjamo vsem skupaj v posebnem članku o rdečem pajku, ki ga pazljivo prečitajte, pa si boste na jasnem, kako spoznate tega škodljivca in kako se ga obranite, če ga res zasačite v svojem nasadu.

J. P. v B.: Ali res Nemčija ne kupuje nič našega hmelja za uporabo v lastni državi, temveč uvozi vsega le v tranzitna skladišča in ga pozneje zopet izvozi? In bi li bilo v tem oziru bolje, če bi tudi mi dosegli v Nemčiji znižano uvozno carino kakor CSR?

Odgovor: Če Nemčija uporablja sedaj sploh kaj našega hmelja v lastnih pivovarnah ali ne, je nemogoče kontrolirati. Kupec iz Nemčije, ki kupi naše blago za svoj račun, ga iz previdnosti prav gotovo spravi naj- prej v tranzitno skladišče, da se izogne carini. Potem ga pa proda dalje, kakor in komur najbolje more in če ga proda kaki pivovarni v Nemčiji, ga pač šele tedaj zacarini, kar pa mi seveda ne moremo ugotoviti. Zato pa je trditev, da Nemčija sploh ne uporablja našega hmelja, docela brez podlage. In prav gotovo bi ga upo- rabljala še znatno več, če bi dosegli zanj znižano carino, ker bi nemška pivovarska industrija prišla na ta način pri njem mnogo bolje na svoj račun.

Pristopajte k hmeljarski prodajni zadrugi!

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Po izdatnem deževju minulega tedna se je stanje nasadov še izboljšalo, vendar je še vedno zelo neenakomerno. V boljših in zlasti zgodaj obrezanih nasadih je dosegla rastlina splošno do vrha opor in odgnala obilo stranskih panog, v slabših legah pa je ostala bolj vitka. Rastlina je v glavnem krepka in zdrava, le v maloštevilnih obrobnihi nasadih v zavečnih legah so povzročile znatnejšo škodo uši. Nasadi se nahajajo sedaj v polnem cvetu in obetajo vsestransko zadovoljiv pridelek. Nevarnosti bolezni ali škodljivcev zaenkrat ni. — V kupčiji je nadalje mirno in brez prometa. Lanskega pridelka je neprodanega še kakih par sto stotov, vendar ni zanimanja zanj; zadnji ostanki letnika 1933 so dosegli do 15 Din za kg.

Vojvodina: Stanje nasadov je v splošnem zadovoljivo in zlasti zgodaj obrezani dobro obetajo. Rastlina je v polnem cvetu, zdrava in čvrsta ter jo tudi škodljivci ne ogrožajo. — V kupčiji je nadalje mirno in skoro brez prometa.

Češkoslovaška: Po znatnem ohlajenju brez zaželenega in tako potrebnega dežja je nastopila zopet huda vročina. Ako ne bo v kratkem izdatnejših padavin, bo hmeljska rastlina predčasno dozorela. Sicer pa je stanje nasadov zelo neenakomerno. V najboljših in zlasti namakanih se je rastlina že obesila čez vrh opor ter odgnala številne in normalne stranske panoge, v ostalih pa ni dosegla vrha in ima le kratke panoge, v najslabših pa je vitka in tudi nima več izgleda, da bi dosegla vrh. Vročina in suša tudi zelo pospešuje širjenje rdečega pajka tako, da je v nekaterih legah zatiranje tega nevarnega škodljivca že neobhodno potrebno. Vkljub vsemu pa se računa, da bi izdatno deževje pripomoglo še do znatnega izboljšanja stanja nasadov. — Ker se je radi hude suše in vročine konsum piva precej dvignil, izgledi na letošnji pridelek pa so bolj slabi, je kupčija nekoliko oživila in je zopet nekaj več prometa za domači in inozemski račun. Cene za lanski žateški pridelek so se ustalile na 53–58 Din za kg. Znamkovanj je v Žatcu doslej skupno 51.400 stotov lanskega pridelka.

Nemčija: Stanje nasadov je v splošnem zadovoljivo, čeprav z ozirom na različne lege in razne vrste precej različno. V najobširnejšem okolju, Hallertau, nasadi zaenkrat prav dobro obetajo, rastlina je večinoma dosegla do vrha opor, odgnala številne in dobro razvite stranske panoge ter odganja polagoma v cvet; v nekaterih maloštevilnih nasadih je pri zadnji nevihti foča povzročila precej škode. Prav tako obetajo dobro tudi nasadi v Spaltu in Würtembergu, slabše pa v gorskem okolišu Hersbruck. Peronospora je opaziti sicer skoro povsod, vendar se pri sedanjem suhem vremenu dalje ne širi. Prav tako uši in rdeči pajek zaenkrat ne povzročajo resnejše nevarnosti. Splošno je povsod že zelo suho in bi bile za nadaljnji ugodni razvoj hmeljske rastline že nujno potrebne izdatnejše padavine. — Na tržišču je nadalje razmeroma mirno, vendar stalno nekaj prometa pri v glavnem nespremenjenih cenah. Sicer pa neprodane zaloge lanskega pridelka znašajo le še kakih 8.000–9000 stotov in bo pred obiranjem predvidoma tudi to še prodano. Za

domačo porabo se plačuje sedaj za lanski letnik Hallertau 80–112 Din, najboljši Hersbruck 73–82 Din, Aischgrund 73–77 Din, Würtemberg 73–82 Din, Baden 73 Din in Tettnang 91–112 Din, za izvoz pa Hallertau 56 Din, Hersbruck 54 Din, Würtemberg 55 Din in Baden 53 Din, za letnik 1933, ki se tudi zopet nekaj več trži pa 35 Din za kg.

Francija: Stanje nasadov se je še popravilo in zgodnji hmelj kar dobro obeta, dočim je pozni še vedno precej zaostal v razvoju. Resnejše nevarnosti bolezni in škodljivcev zaenkrat ni. — Kupčija nadalje miruje, prometa je prav malo, cene, ki so več ali manj le nominalne, pa nespremenjene.

Poljska: Stanje nasadov v splošnem zadovoljivo. Hmeljska rastlina se je pri ugodnem vremenu prav dobro razvila, dosega polagoma vrh opor, je zdrava, krepka in čvrsta ter odganja obile in močne stranske panoge. — V kupčiji je položaj nespremenjeno miren.

Belgija: Razvoj hmeljske rastline pri razmeroma ugodnem vremenu prav hitro napreduje in tudi nevarnost peronospore in uši pojema; pač pa prvoletni nasadi (v Alostu jih je 15%) prav slabo kažejo. — Tržišče je zelo mirno in prometa le malo. Lanski pridelek notira Poperinghe 21 Din, letošnji v predprodaji za oktober in november pa 18 Din za kg.

Anglija: Stanje nasadov se je precej popravilo in, če bo vreme nadalje ugodno, je računati z dobro letino. Naval uši ni več toliko nevaren, ker se je pravočasno podvzelo proti njim vse potrebne mere. — Tržišče je nespremenjeno mirno in prometa prav malo, cene pa nespremenjene.

Amerika: Vkljub hudi vročini se hmeljska rastlina nadalje ugodno razvija in obeta v vsakem oziru zadovoljivo letino, tembolj, ker jo zaenkrat tudi bolezni in škodljivci ne nadlegujejo. — Ker se je konsum piva precej dvignil, se je tendenca na hmeljskem tržišču nekoliko učvrstila, vendar so ostale cene v glavnem nespremenjene. Tako notira sedaj domači lanski pridelek 12–16 Din, predlanski 10–12 Din in starejši 3 do 9 Din, že zacarinjen inozemski hmelj pa lanski 74 do 109 Din, predlanski 43–65 Din in starejši 13–30 Din za kg. Vkljub čvrstejši tendenci je prometa razmeroma malo.

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Hallertau)	96 Din
Anglija (Golding)	64 Din
Češkoslovaška (Žatec)	58 Din
Francija (alzaški)	54 Din
Jugoslavija (savinjski)	28 Din
Belgija (Alost)	24 Din
Poljska (wolinjski)	20 Din
Amerika (Oregon)	16 Din

5.000 litrov prvovrstnega jabolčnika odda po Din 2.50
Dr. R. Sadnik, Celje, Aleksandrov trg 6

Za razvedrilo

Kaznovana nadufošt.

Gospa (ki v knjigarni izbira knjige): »Človek res ne ve, kaj bi kupil, ko pa sem že vse prebrala.« (H gospodu, ki je tudi prišel v knjigarno in zahteval neko knjigo:) »Oprostite, kakšna knjiga pa je to?«

Gospod (jo ji pokaže): »Prosim.«

Gospa: »Ah, to sem pa že lani kupila za božič in prebrala.«

Gospod: »Oprostite gospa, to se pa že molite. Lani o božiču je bila namreč ta knjiga še zaklenjena v moji miznici kot rokopis.«

Našel je, kar je iskal.

Tinko: »No, ali si se vendarle oženil?«

Vinko: »Da, veš, kot samec se nisem počutil dobro ne doma ne izven doma. Zdaj pa se počujem izborno vsaj izven doma.«

KAZEIN,

fenolftalein papir, apneni arzeniat in druge pripomočke proti škodljivcem hmelja dobite v drogeriji

„SANITAS“ CELJE

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le
Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpoki: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. sprejema nezgodna zavarovanja poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica št. 10.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

v novi, lastni palači

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice